

saa vilde jeg ubetinget arbejde derhen og stræbe at faae bortkastet alt Andet, end hvad der directe, uden at indføre nye Former, forbedrede Skolelærernes Kaar. Thi deri ligger den Tyng, saa at sige, der hviler paa os til at antage Lovforslaget, at Kravet paa en Forbedring i denne Retning har været tilstede saa længe, det er blevet saa meget forstærket ved Omstændighederne, det har faaet en saadan forholdt Berettigelse ved de vakte Forhaabninger, at jeg ikke veed, hvorfra man skulde tage Modet til i dette Øieblik at sige Nei til Loven og negte Skolelærerne endnu et Aar den forvæntede Forbedring, fordi man vilde have den ved en fuldstændigere af begge Dele af Repræsentationen prøvet Lov. Fordi jeg troer, at der ikke kan skee nogen væsentlig Forandring i Loven her, skal jeg heller ikke trætte Tinget med at gaae ind i en meget udførlig Drøftelse. Jeg skal for det Første aldeles forbigaae det Spørgsmaal, om en videre indgribende Reform i Skolens hele Væsen skulde have sluttet sig til Loven. Jeg gaaer gjerne ind paa, hvad Regjeringen har fundet rigtigt, at arbejde paa enkelte Partier, som man kan magte, og som ere meest tilgængelige for den positive Lovgivning, med Opsættelse af de Sider, hvor Lovgivningen ikke saa meget direkte kan virke, skjøndt den kan virke meget ved at fastsætte de almindelige Betingelser. Men jeg maa dog med et Par Ord gjøre opmærksom paa, at Loven foreligger saaledes, at den opfordrede, hvis der var Leilighed dertil, til Overveelse, ja i visse Punkter, troer jeg, ganske bestemt til Forandringer. Loven bærer allerede i sin Redaction og Form Spor af, at den har maattet gennemgaae en haard Kamp, og at den under denne Kamp har faaet Risiker og Saar, som det dog var meget ønskeligt at man kunde læge, førend den kom ud. Jeg skal bevise dette ved et Par Bemærkninger om Redaktionen. Det er ingenlunde Regjeringens Udcast, der har disse Mangler; men disse ere fremgaaede ved den Kamp, der har fundet Sted imellem Ændringsforslag, Underændringsforslag og Udviisning af engang antagne Ændringsforslag. Allerede i § 2 møder os en Bestemmelse, der seer høist besynderlig ud i Loven. Det hedder der: „Omkring Skolebyg-

ningen skal være et brolagt Fortoug af mindst en Alens Brede, og Gaarden bør ligeledes altid være brolagt, forsaavidt Borgerrepræsentanterne eller Sogneforstanderskabet anseer det for gavnligt“. Det klinger dog virkelig høist besynderligt at sige, at Noget altid skal skee, forsaavidt de allernærmeste Vedkommende anseer det for gavnligt; jeg kunde ligesaa godt foreskrive, at Kongens Nytorv skal være macadamiseret, forsaavidt Borgerrepræsentationen anseer det for gavnligt, men, hvis ikke, skal det ikke skee. Dermed er aldeles Intet foreskrevet; dette „forsaavidt“ er et saa stærkt „forsaavidt“, at det ophæver den hele Bestemmelse, som derfor burde være gaaet ud. Dette er imidlertid mindre vigtigt; men jeg skal tage et andet Punkt, hvor det er muligt, at det, jeg berører, ikke ligger i Redaktionen, men virkelig indeholder Noget, der har en anden Mening, end jeg troer, men saa troer jeg rigtignok, at Meiningeren er meget uheldig. Der er i § 5 talt om, at Skolefonden kan benyttes til at skaffe en mere uddvidet Underviisning for de Forældres Børn, der selv ville bidrage Noget dertil. Hertil var i Regjeringens Udcast føiet: „Endelig kan der af Skolefonden ydes Understøttelse til fortrinligt begavede unge Mennesker, der maatte vise Lyst til Skolevæsenet, saavel medens de forberedes hos dygtige Skolelærere til Indtrædelse paa Seminarierne, som under deres Ophold paa samme“. Der var altsaa foreslaaet, at Skolefonden skulde direkte kunne virke til at tilvejebringe Underviisning i Communen i en højere Form end i den almindelige Almueskole, eller at den kunde direkte virke til at skaffe dygtige Skolelærere. Nu staaer der derimod: „Endelig kan der af Skolefonden ydes Understøttelse til begavede, fattige, unge Mennesker, der ikke kunne forskaffe sig en saadan Underviisning, og til dem, der maatte vise Lyst til Skolevæsenet, medens de forberedes hos dygtige Skolelærere“. Den første Deel af denne Sætning angaaer ikke dem, „der vise Lyst til Skolevæsenet“, men det synes at gaae ud paa en Understøttelse, ved hvilken det ikke gjælder om i Fremtiden at gavne Skolevæsenet, men Skolefonden skal kunne anvendes til at yde Stipendier til enkelte fattige unge Mennesker, som ville skaffe sig en større Dannelse. Det er mig næ-